

Stari in mladi Slovence.

Opoka.

O. Tudi opuka saxum, — vivum, tegula; glag. opika.

S. Nsl. hrov. i serb. je opeka tegula (nem. ziegel, polj. cegla, čes. tehla - tihla - cihla), da si mi je malo všeč, ker rus. polj. čes. je opeka to, kar nsl. skerb, varstvo.

Osobí.

O. I osobí, osobē (o sobē - sebē) seorsim p. sēsti, sibirati se, stojati, prěbyvati itd.; osobije, - istvo - vije proprietas, osobljati secernere, osobiti se solitarie vivere, secerni.

S. Ker pravim, sebe, seboj, pišem raji oseba, nam. osoba, in naj bi se rabilo nsl. tudi oseb, osebi, osebē ali osebej za poseb - i - e - ej. Sicer pišete nsl. osoba, osobenik, pa osebenik inquilinus, colonus, osebek, osebejek besitzer einer kleineren hube, osebenica solitarie vivens, osebujek ausgeding, osebujni particularis.

Ostrovü.

O. Insula, ostrovínikü insulanus; cf. struga, kar je tudi fluctus, strugü navigium; struja flumen, rad. stru scr. sru fluere, gr. *év* lat. riv-us.

S. Ostrov, ostrovar, ostrovník se dobro glasi nsl. za otok, t. j. tumor; insula; otočan; stsl. more otočino oceanus. Struga je nsl. alveus aquae, effractio ripae; *στρογγυάλ* bulgarica lingua fossae, stagna, vivaria, in quibus delitescunt pisces; ostrog nasprot (male bulg. insula) je castrum, vallum, (mit pallisaden befestigter ort), ostraziije castellum iz strüg (strêg); struga cancelli.

Osupiněti.

O. Osupiněja - nēješi perterreri, ni fallimur.

S. Po tem bi djal jaz osupním - osupněti. Vi pišete nsl, osupnoti: osupnil je, ko sem mu to povedal. Ali se sme reči prehajavno: osupniti koga? Kako se neki razlaga? Čes. osopiti i osupiti se Jmd. anfahren. Mar je iz sopsti, sapo zgubiti, sapo vzeti komu?

Otrokū.

O. Puer, mancipium, servus; otrok vere est qui fari nequit cf. pol. niemowiatko. Otročinü excusatus, ne — inexcusabilis vid. otrešti (o - rok, rek).

S. Pisariti čem tudi otročica, otrokovic puella, otročstvo, otročina pueritia, bolje mimo otroška ali otročja starost; otrokovü, otroči - skü pueri p. otroča simriti; otročij parvulorum.

Oholü.

O. Oholü adj. superbus, oholistvo arrogantia; bulg. ohol liber.

S. Hrov. serb. tudi nsl. je sploh že ohol - en fastosus, elatus, superbus, oholost -ast-nost, oholija superbia; oholica je hrov. ošabnež, oholiti se superbire.

P.

Pa.

O. Pa praep. idem valet ac po: pabirükü, pavečerini, paviti, paguba, padüšti, pameti, pavlaka cf. povlaka, poguba.

S. Pobirükü racemus, post vindemiam relictus, nsl. paberek - birek, paperek, paperk, paperkovati; paroj jungfernschwarm.

Pazuha.

O. Sinus, ala, axilla, na pr.: pazuhah morskyhí, pazuhy i rucê, svoima pazuhama; scr. dôs brachium, pazušnú adj.

S. Omenjam te besede le, ker se nsl. bere pazduha, pazuha, pazdiha, paziha in pazha (nasprot pasha gr. πάσχα).

Pakostí.

O. Molestia, damnum p. dějati, tvoriti, pakostiti - stovovati impedire, nocere, vexare, pakostivü - livü, - stünikü, pakošta - ošča malitia.

S. Ker imam pak in napak - a, napačen, ter sem sprejel opak - o itd., smem pisariti tudi pakost, pakostnik, pakostiti; cf. opakü, a quo derivabis croat. pačka impedimentum; čes. páka hebebaum, páčiti heben.

Pamętari.

O. Pamętivü - tívivü - tivíci - tuhü memor, iniuriae acceptae, pamętínikü, - tovati recordari; pamętínü memoriae.

S. Čes. památka je stsl. pamętükü, nsl. pametek t. j. commentarii, — topisčci scriptor.

Panica.

O. Pany f. g. - nüve pelvis, o - panica patera, — pro čaška; patella, patina mlat. panna ahd. phanna, mhd. pfanne.

S. Nsl. panev, ponev, ponjva, sartago, panvica ali panica; mrus. panovka.

Pasti.

O. Pasi - pada - eši je abire, cadere scr. pad ire; pasti - pasa - eši pascere, sūpasti, - pasati servare, o - pasti se cavere scr. paç (spaç) lat. spec - ere, specio, specula.

S. Vsem skoraj rabi spas salus, spasilatelj salvator; čita se v briz. spom. Razun tega primerjate z njim glag. paziti attendere, — se cavere.

Pečali.

S. Ker govorim in pisarim pečati se, zakaj bi ne rabil stsl. pešti se, peka se sollicitum esse, affligi, curae esse, pečali f. tristitia, cura rad. pek suff. čl; pečaliti contristare, - se aegre ferre, pečalovati, pečalnik - lovnik, — lno — lovno, pečalstvo? —

Šolske stvari.

Iz številstva. Kako se otroci vadijo šteti. Ena. Koliko peč je v šolski sobi? Koliko vrat vidite tukaj? Koliko glav imaš ti? Kaj imaš le po enkrat? (nos, čelo, vrat, usta, persi, trebuh, herbet.) To, kar le enkrat vidimo, štejemo in rečemo: en, eden, ena, eno.

Ta na tablo naredim eno čerto, — sedaj jo zbrisem; koliko čert vidite na tabli? Koliko čert je bilo poprej? Koliko sem jih zbrisal? »Ena od ena ostane nič«.

Janezek ima čertalnik, po poti ga zgubi; koliko čertalnikov je zgubil?

Jerici so mati dali lepo rudeče jabelko, pa ga kmali sné; koliko jabelk ima še?

Jurče ima en krajcar v žepu, pa kupi zanj češenj; koliko ima še krajcarjev v žepu?

Glejte, sedaj vam pokazem, kako se številka »ena« zapiše! Če hočeš zapisati, kako reč ali stvar le enkrat, se naredi: »1«, n. pr.: Imam: 1 sold, 1 pero, 1 čertalnik, 1 »Abecednik« i. t. d. Znamenje za številko »1« je tanka navzgora in navzdolna debela čertica ali stebec. Ta številka kaže le eno reč ali stvar. Zato se pravi tej številki tudi »ena« ali »enkla«. Poiščite v knjižici, kje imate to številko!

Zapišite in zapomnite si to le pesmico (basen):

Po leti skerbnó
Se mravlja močnó
Za kruhek potila,
Na kupe nosila
Si hrano drobnó.

Kobil'ca čvercí,
Mar delat' ji ni,
O solncu vriskala,
Ni jenjati znala,
Le v petji živi.